

ЗАТВЕРДЖЕНО
Постанова Правління
Національного банку України
22 вересня 2026 року № 109

Зміни до Положення про передавання запасів готівки на зберігання до
уповноважених банків та проведення операцій з ними

1. У розділі I:

1) у пункті 3:

у підпункті 1² слова “(на підставі не більше ніж шести заявок на підкріплення від кожного відокремленого підрозділу/підрозділу протягом календарного місяця)” виключити;

у підпункті 3 слова “підписаний працівником” замінити словами “створений в системі автоматизації і підписаний електронним підписом працівника”;

у другому реченні підпункту 8 слова “і страхова сума за договором страхування запасів готівки на зберіганні (за наявності)” виключити;

пункт після підпункту 10¹ доповнити новим підпунктом 10² такого змісту:

“10²) сейф-пакет – прозорий поліетиленовий пакет разового використання з ідентифікаційним номером та штрихкодом/QR-кодом, який має індикацію несанкціонованого доступу, призначений для вкладання готівки та супровідного ярлика;”;

у підпункті 11 слова “програмно-технологічний комплекс автоматизації готівкового обігу” замінити словами та літерами “програмно-технічний комплекс “Система автоматизації готівкового обігу” (далі – ПК САГО)”;

2) підпункт 1 пункту 4 викласти в такій редакції:

“1) зберігання запасів готівки Національного банку в сумі не менше одного мільярда гривень у цілому на банк до кінця першого року з дати отримання статусу уповноваженого банку (у подальші роки діяльності в статусі уповноваженого банку це сума щоденного фактичного залишку на кінець дня);”;

3) абзац перший пункту 4² після слова “банки” доповнити словами “, включаючи ті”;

4) підпункт 4 пункту 7 виключити;

5) пункт 8 викласти в такій редакції:

“8. Уповноважений банк для збільшення ліміту запасів готівки на зберіганні надсилає Національному банку лист з інформацією про зміну ліміту запасів готівки на зберіганні, що планується зберігати за кожним відокремленим підрозділом/підрозділом уповноваженого банку (далі – лист про зміну ліміту), із зазначенням їх адреси, та документи, передбачені в підпунктах 2, 3, 5 пункту 7

розділу I цього Положення (крім випадків, якщо інформація визначена в документах, передбачених у підпунктах 2, 3, 5 пункту 7 розділу I цього Положення, не змінювалася, про що уповноважений банк зобов'язаний повідомити Національний банк із посиланням на супровідний лист, разом з яким такі документи подавалися раніше).

Уповноважений банк додає до листа про зміну ліміту засвідчені в установленому порядку копії документів, що підтверджують повноваження особи/осіб на підписання додаткового договору до договору про зберігання (крім випадків, якщо повноваження підписанта та раніше подані на нього підтвердні документи в межах договору про зберігання не змінювалися, про що уповноважений банк зазначає в листі про зміну ліміту).

Електронні копії оригіналів документів, що підтверджують повноваження особи/осіб на підписання додаткового договору до договору про зберігання у паперовій формі, які створюються шляхом сканування, та електронні копії електронних документів засвідчуються кваліфікованим електронним підписом уповноваженої особи уповноваженого банку з кваліфікованою позначкою часу.”;

6) в абзаці першому пункту 14 слова “зміними до договору про зберігання” замінити словами “договором про зберігання або додатковим договором до нього про зміну суми ліміту”;

7) абзац перший пункту 16 доповнити новим реченням такого змісту: “Порядок створення і засвідчення електронних копій документів наведено в абзаці третьому пункту 8 розділу I цього Положення.”;

8) пункт 23 викласти в такій редакції:

“23. У ПК САГО використовується електронний підпис Національного банку відповідно до Положення про використання електронного підпису та електронної печатки, затвердженого постановою Правління Національного банку України від 20 грудня 2023 року № 172.

Документи, що подаються за допомогою ПК САГО, підписуються уповноваженою особою уповноваженого банку з попереднім поданням до Національного банку копій документів, що підтверджують її повноваження.

Уповноважений банк подає документи щодо виконання депозитарних операцій відповідно до вимог Положення про провадження Національним банком України депозитарної діяльності депозитарної установи, затвердженого постановою Правління Національного банку України від 03 липня 2024 року № 78 (зі змінами).”;

9) у пункті 25:

в абзаці другому слова “за такими видами послуг:” замінити словами «за послугою “Видача готівки (банкнот, обігових та розмінних монет) в

національній валюті України банкам та інкасаторським компаніям/компаніям з оброблення готівки”.»;

абзаци третій та четвертий виключити.

У зв’язку з цим абзаци п’ятий та шостий уважати відповідно абзацами третім та четвертим;

10) у пункті 31:

слово “має” замінити словом “зобов’язані”;

пункт після слів “(зі змінами)” доповнити словами та цифрами “(далі – Інструкція № 435)”;

11) пункти 36¹–36⁸ виключити.

2. У розділі II:

1) підпункт 2 пункту 37 виключити;

2) розділ після пункту 37 доповнити трьома новими пунктами 37¹–37³ такого змісту:

“37¹. Уповноважений банк упродовж двох місяців із дня отримання статусу уповноваженого банку зобов’язаний:

1) розробити та затвердити рішенням органу управління банку план дій щодо безперервної організації роботи із запасами готівки на зберіганні в умовах настання непередбачуваних обставин та/або надзвичайних ситуацій, та/або в разі введення воєнного стану чи особливого періоду (далі – План);

2) поінформувати Національний банк шляхом надсилання одного примірника Плану та копії документа про його затвердження в електронній формі до Національного банку.

Інформація з обмеженим доступом (у разі її наявності в Плані) підлягає збереженню та захисту відповідно до вимог законодавства України.

План розробляється відповідно до вимог Інструкції № 435, Положення про організацію готівкового обігу і ведення емісійно-касових операцій у банківській системі в особливий період, затвердженого постановою Правління Національного банку України від 05 травня 2018 року № 51 (у редакції постанови Правління Національного банку України від 23 травня 2022 року № 104) (зі змінами), Положення про організацію забезпечення безперебійного функціонування в умовах особливого періоду банківської системи України, діяльності небанківських фінансових установ та інших осіб, які не є фінансовими установами, але мають право надавати окремі фінансові послуги, регулювання та нагляд за діяльністю яких здійснює Національний банк України, затвердженого постановою Правління Національного банку України від 14

червня 2024 року № 67, Положення про критичну інфраструктуру фінансового сектору, затвердженого постановою Правління Національного банку України від 27 червня 2025 року № 69, цього Положення та внутрішніх документів уповноваженого банку, які регламентують організацію забезпечення безперебійного функціонування банку.

37². План повинен містити такі обов'язкові розділи:

1) порядок виконання дій та заходів у разі виникнення непередбачуваних обставин та/або надзвичайних ситуацій, та/або в разі введення воєнного стану чи особливого періоду, зокрема у випадках: коли немає зв'язку, електропостачання; відключення ПК САГО; пожежі; повітряної тривоги; воєнних дій; природних і стихійних лих; техногенних аварій; загрози незаконного проникнення в приміщення; загрози вибуху та/або мінування, а для сховища, що є об'єктом критичної інфраструктури, – також з урахуванням проєктних загроз, визначених відповідно до законодавства України у сфері захисту критичної інфраструктури;

2) перелік посадових осіб, відповідальних за організацію, контроль і виконання запланованих дій та заходів (із класифікацією та розподілом ролей);

3) механізми контролю за виконанням Плану;

4) порядок перегляду Плану.

37³. План повинен містити такі основні обов'язкові заходи:

1) оперативне повідомлення Національного банку про наявність проблемних питань стосовно зберігання запасів готівки, які вирішуються на рівні уповноваженого банку або потребують вирішення на рівні Національного банку;

2) створення спеціальної комісії для розроблення та вжиття заходів щодо забезпечення організації роботи із запасами готівки на зберіганні, створення належних умов їх зберігання в умовах настання непередбачуваних обставин та/або надзвичайних ситуацій;

3) процедуру забезпечення своєчасного подання заявок до Національного банку на зменшення готівки із запасів готівки на зберіганні або вивезення готівки із запасів готівки на зберіганні до своїх відокремлених підрозділів/підрозділів або, як виняток, до Національного банку;

4) сценарій оперативної видачі (зменшення) готівки із запасів готівки на зберіганні до операційної каси уповноваженого банку з обнулінням їх залишків або вивезення готівки із запасів готівки на зберіганні в терміновому порядку;

5) мінімізацію залишків запасів готівки на зберіганні до рівня, узгодженого з Національним банком, та/або їх обнуління на кінець дня на підставі листів з рекомендаціями Національного банку;

6) процедуру пошкодження/знищення ключів та кодів від сховищ, де зберігаються запаси готівки;

7) процедуру пошкодження готівки із запасів готівки на зберіганні;

8) порядок та строки передавання пошкоджених банкнот із запасів готівки на зберіганні до Національного банку;

9) забезпечення незменшувального мобілізаційного запасу для оброблення та транспортування запасів готівки на зберіганні, обладнання та/або засобів для пошкодження готівки, паливно-мастильних матеріалів для перевезення запасів готівки на зберіганні оперативним автотранспортом;

10) сценарій звільнення під час настання непередбачуваних обставин та/або надзвичайних ситуацій приміщень касового вузла, визначених у пункті 46 розділу V Правил № 63, інших приміщень, що розташовані поза межами касового вузла, призначених для розміщення працівників, які забезпечують здійснення процесів/виконання функцій щодо забезпечення роботи із запасами готівки на зберіганні, які належать до нерухомого майна, що було закріплене на праві господарського відання за Національним банком і передане до сфери управління інших державних органів або в комунальну власність та передано в орендне користування уповноваженому банку, шляхом повернення запасів готівки на зберіганні до Національного банку або підкріплення операційної каси за вимогою Національного банку в разі виникнення потреби використання ним таких приміщень.

План може включати інші додаткові заходи.”;

3) у пункті 38:

в абзаці першому слово “має” замінити словом “зобов’язаний”;

підпункти 1, 2, 8 викласти в такій редакції:

“1) щорічне (протягом календарного року) тестування Плану на базі, щонайменше, одного відокремленого підрозділу/підрозділу, в якому зберігаються запаси готівки, та протягом 30 робочих днів після завершення тестування Плану в письмовій формі повідомити Національний банк про дату проведення тестування та висновки за результатами тестування, які мають містити інформацію щодо проходження тестування, виникнення проблемних питань та відповідно потреби оновлення Плану;

2) протягом 60 календарних днів після завершення тестування подання Національному банку оновленого Плану разом із документами про його затвердження рішенням органу управління банку в електронній формі (у разі потреби оновлення Плану);”;

“8) приймання записів на знання вимог цього Положення та своїх внутрішніх процедур, що визначають порядок зберігання запасів готівки у сховищах, від працівників, до функціональних обов’язків яких входить забезпечення зберігання запасів готівки на зберіганні та проведення операцій з ними, щорічно з оформленням відповідного протоколу. У разі внесення змін до цього Положення та своїх внутрішніх процедур, що визначають порядок зберігання запасів готівки у сховищах, записи приймаються протягом одного місяця з дня набрання чинності змінами до цього Положення/з дня затвердження змін до внутрішніх процедур;”.

3. Пункт 45 розділу III викласти в такій редакції:

“45. Національний банк у разі зменшення справедливої вартості державних облігацій України (з урахуванням коригуючих коефіцієнтів), наданих у забезпечення зобов’язань за договором про зберігання, якщо процентне співвідношення їх справедливої вартості з урахуванням коригуючих коефіцієнтів до ліміту запасів готівки на зберіганні стає меншим, ніж 100%, надсилає до уповноваженого банку засобами системи автоматизації повідомлення про приведення обсягу заблокованих державних облігацій України до ліміту запасів готівки на зберіганні (додаток 5), і уповноважений банк не пізніше наступного робочого дня після отримання зазначеного повідомлення здійснює приведення обсягу заблокованих державних облігацій України у відповідність до ліміту запасів готівки на зберіганні, надаючи заявку щодо забезпечення зобов’язань згідно з вимогами пунктів 20–22 розділу I цього Положення.

Уповноважений банк у порядку, визначеному в абзаці першому пункту 45 розділу III цього Положення, приводить обсяг заблокованих державних облігацій України у відповідність до ліміту запасів готівки на зберіганні в разі отримання повідомлення про приведення обсягу заблокованих державних облігацій України до ліміту запасів готівки на зберіганні (додаток 5) від Національного банку за наявності в ДРОРМ будь-яких обтяжень державних облігацій України, виявлених після поновлення роботи ДРОРМ під час перевірки, зазначеної в пункті 51¹ розділу IV цього Положення.”.

4. У розділі IV:

1) пункт 51¹ доповнити новим абзацом такого змісту:

“Уповноважений банк зобов’язаний надати заявку щодо забезпечення зобов’язань на заміну в разі наявності будь-яких обтяжень державних облігацій України (вже заблокованих раніше в Депозитарній установі Національного

банку), які виявлено під час перевірки державних облігацій України після поновлення роботи ДРОРМ. До часу надання та розгляду такої заявки робота уповноваженого банку в системі автоматизації обмежується, і він має право подавати заявки лише щодо зменшення запасів готівки на зберіганні.”;

2) у пункті 53 слово “має” замінити словом “зобов’язаний”.

5. У розділі V:

1) пункти 60, 63 викласти в такій редакції:

“60. Національний банк щомісячно до 15 числа місяця інформує уповноважений банк про структуру готівки в обігу станом на перше число цього місяця.

Уповноважений банк здійснює аналіз потреби в готівці банків (клієнтів) та, ураховуючи надану Національним банком щомісячну інформацію щодо структури готівки в обігу, до 05 числа поточного місяця надає Національному банку інформацію щодо орієнтовних обсягів отримання готівки для вкладання в запаси готівки на зберіганні на наступний місяць, що настає після поточного, у розрізі номіналів і сум, а також підрозділів Національного банку, в яких планують здійснювати підкріплення готівкою запасів готівки, централізовано засобами системи автоматизації.”;

“63. Уповноважений банк для проведення операції з приймання готівки для підкріплення запасів готівки на зберіганні від Національного банку з урахуванням фактичної наявності банкнот і монет у запасах готівки на зберіганні в межах установлених лімітів запасів готівки на зберіганні та вивезення готівки із запасів готівки на зберіганні до Національного банку зобов’язаний попередньо до 15.00 шляхом надсилання інформаційного повідомлення про обсяги підкріплення готівкою/її вивезення засобами системи автоматизації погодити інформацію щодо індексів, номіналів та сум із підрозділом Національного банку за місцем отримання запасів готівки на зберігання/їх вивезення.

Заявка на підкріплення/вивезення готівки до запасів готівки на зберіганні формується автоматично відповідно до погодженого підрозділом Національного банку та обробленого уповноваженим банком інформаційного повідомлення про обсяги підкріплення/вивезення готівки і коригуванню не підлягає.

Уповноважений банк у разі приймання готівки для підкріплення запасів готівки на зберіганні від Національного банку гуртовою партією зобов’язаний до подання інформаційного повідомлення про обсяги підкріплення готівкою засобами системи автоматизації додатково завчасно погодити засобами системи електронної пошти Національного банку інформацію щодо бажаної дати отримання готівки в розрізі індексів, номіналів та сум безпосередньо з підрозділом Національного банку.”;

2) у пункті 70:

в абзаці першому слово “має” замінити словом “зобов’язаний”;

в абзаці другому слова “нормативно-правових актів з організації інкасації коштів та перевезення валютних цінностей в банківських установах в Україні” замінити словом та цифрами “Інструкції № 29”;

3) пункт 72 доповнити словами “, сейф-пакетами, мішками (банкноти, що вилучаються з обігу, – повними та неповними касетами, сейф-пакетами, мішками, але повними пачками; монети, що вилучаються з обігу, – повними та неповними мішечками, але повними двошаровими поліетиленовими пакетами, сейф-пакетами)”;

4) розділ після пункту 72 доповнити новим пунктом 72¹ такого змісту:

“72¹. Національний банк приймає від уповноваженого банку готівку із запасів готівки на зберіганні в сейф-пакетах/мішках, споряджених супровідним ярликом з наявним штрихкодом/QR-кодом, інформація з якого зчитується під час приймання готівки та передається в ПК САГО.

Пачки банкнот/монети вкладаються у сейф-пакети відповідно до вимог їх владання в касети/мішечки, які визначені Інструкцією № 103.”.

6. Розділ VI після пункту 90 доповнити новим пунктом 90¹ такого змісту:

“90¹. Уповноважений банк підтверджує відповідність фактичних залишків запасів готівки на зберіганні у відокремлених підрозділах/підрозділах відомостям про залишки банкнот і монет станом на перше число кожного місяця у строк не пізніше трьох робочих днів після звітної дати шляхом заповнення відомості про підтвердження відповідності фактичних залишків запасів готівки Національного банку на зберіганні у відокремлених підрозділах/підрозділах уповноваженого банку відомостям про залишки банкнот і монет у запасах готівки на зберіганні та даним ПК САГО (додаток 12) із надсиланням Національному банку її сканованої копії або електронної копії, засвідченої кваліфікованим електронним підписом уповноваженої особи уповноваженого банку, засобами електронного зв’язку.”.

7. У розділі VIII:

1) розділ після пункту 100 доповнити новим пунктом 100¹ такого змісту:

“100¹. Уповноважений банк здійснює збільшення готівки до запасів готівки на зберіганні та вивезення не придатних до обігу банкнот і монет до/із запасів готівки на зберіганні з урахуванням дотримання максимального ліміту частки не придатної до обігу готівки в запасах готівки на зберіганні в цілому на банк в розмірі не більше 10% від загальної суми залишку готівки (з розрахунку середньоденного залишку запасів готівки на зберіганні протягом календарного місяця, включаючи вихідні та святкові дні).”;

2) пункт 101 викласти в такій редакції:

“101. Готівка вкладається (зараховується) до запасів готівки на зберіганні відповідно до наданих дозволів:

1) придатні банкноти – у сумі, зазначеній у дозволі, та обсязі, кратному 10 повним пачкам;

2) придатні банкноти, що підлягають перерахуванню, які надійшли до операційної каси уповноваженого банку, – у сумі, зазначеній у дозволі, та обсязі, кратному 10 повним пачкам;

3) зношені банкноти – у сумі, зазначеній у дозволі, та обсязі, кратному 10 повним пачкам (банкноти, що вилучаються з обігу, – також повними/неповними пачками/за корінцями);

4) монети вкладаються до запасів готівки на зберіганні – у сумі, зазначеній у дозволі, та обсязі, кратному повному мішечку/блоку з роликами/двошаровому поліетиленовому пакету/сейф-пакету (монети, що вилучаються з обігу, – також неповними мішечками).”;

3) друге речення абзацу першого пункту 107 після слова “мішечках” доповнити словами “, сейф-пакетах”.

8. У пункті 157 розділу X слова та цифри “або 8 пункту 2 Постанови № 95” замінити словами та цифрами “або 8 пункту 2 постанови Правління Національного банку України від 17 вересня 2021 року № 95 “Про затвердження Положення про передавання запасів готівки на зберігання до уповноважених банків та проведення операцій з ними” (зі змінами) (далі – Постанова № 95)”.

9. У додатках до Положення:

1) рядок 22 таблиці додатка 1 виключити;

2) у додатку 2:

абзац другий пункту 1 розділу I викласти в такій редакції:

“Повідомлення про задоволення заявки щодо забезпечення зобов’язань за цим Договором, додаткові договори до цього Договору та листи, якими обмінялись сторони щодо виконання умов цього Договору, розпорядчий акт про встановлення/розподіл/перерозподіл лімітів є невід’ємними частинами цього Договору.”;

у розділі III:

пункт 15 доповнити новим підпунктом такого змісту:

“13) повертати Виконавцю порожні мішки, в яких він здійснював вивезення готівки із запасів готівки на зберіганні, без здійснення обліку.”;

у підпункті 8 пункту 16 слова “мішками, мішечками” замінити словами та літерами “мішечками, а також сейф-пакетами/мішками (спорядженими супровідним ярликом з наявним штрихкодом/QR-кодом, інформація з якого зчитується під час приймання готівки та передається в програмно-технічний комплекс “Система автоматизації готівкового обігу”)”;

у пункті 31 розділу VI слово “має” замінити словом “зобов’язаний”;

у пункті 34 розділу VII слово “має” замінити словом “зобов’язаний”;

пункт 41 розділу X після слова “договорів” доповнити словами “до цього Договору”;

у розділі XI:

пункт 44 після слова “років” доповнити словами “до _____”;

(дата)

пункт 45 викласти в такій редакції:

“45. Цей Договір є автоматично продовженим на строк, установлений цим Договором, якщо жодна зі Сторін не пізніше ніж за 45 календарних днів до закінчення строку його дії не надішле іншій Стороні письмове повідомлення про свій намір припинити його дію надалі та за умови виконання всіх вимог Положення та цього Договору. Кількість разів продовження строку дії цього Договору не обмежується.

За потреби строк продовження дії цього Договору може бути змінено за письмовою домовленістю Сторін шляхом укладення додаткового договору до цього Договору або обміну листами, підписаними уповноваженими особами Сторін, із зазначенням кінцевої дати строку дії цього Договору.”;

3) додаток 10 викласти в такій редакції:

“Додаток 10

до Положення про передавання запасів готівки на зберігання до уповноважених банків

та проведення операцій з ними
(у редакції постанови Правління
Національного банку України
від 22 вересня 2026 року № 109)
(пункт 85 розділу VI)

Індекси, за якими обліковується готівка в запасах готівки на зберіганні

1. “22”– зношені банкноти зразків до 2007 року.

Продовження додатка 10

2. “41” – емісійні та придатні банкноти зразка 2014 та наступних років випуску.
 3. “42” – зношені банкноти зразка 2014 та наступних років випуску.
 4. “47” – тестові банкноти.
 5. “48” – невідсортовані банкноти для здійснення контролю їх якості в обігу.
 6. “49” – банкноти зразка 2014 та наступних років випуску, що підлягають перерахуванню.
 7. “5” – придатні розмінні монети.
 8. “6” – зношені розмінні, обігові монети (уключаючи пошкоджені пам’ятні монети звичайної якості) зразка до 2018 року.
 9. “10” – розмінні монети, що підлягають перерахуванню.
 10. “16” – зношені обігові пам’ятні монети (діаметром 30 мм).
 11. “17” – обігові пам’ятні монети (діаметром 30 мм).
 12. “19” – обігові пам’ятні монети (діаметром 30 мм), що підлягають перерахуванню.
 13. “45” – обігові монети зразка 2018 та наступних років випуску (уключаючи обігові пам’ятні монети).
 14. “46” – зношені, з дефектом виробника обігові монети зразка 2018 та наступних років випуску (уключаючи обігові пам’ятні монети).
 15. “50” – обігові монети зразка 2018 та наступних років випуску, що підлягають перерахуванню (уключаючи обігові пам’ятні монети).”;
- 4) Положення після додатка 11 доповнити новим додатком 12 такого змісту:

“Додаток 12
до Положення про передавання
запасів готівки на зберігання до
уповноважених банків
та проведення операцій з ними
(пункт 90¹ розділу VI)

Відомість про підтвердження
відповідності фактичних залишків запасів готівки
Національного банку України на зберіганні у відокремлених
підрозділах/підрозділах уповноваженого банку

(найменування уповноваженого банку)

відомостям про залишки банкнот і монет у запасах готівки на зберіганні та
даним ПК САГО станом на “___” _____ року

№ з/п	Найменування відокремленого підрозділу/підрозділу уповноваженого банку	Сума залишків запасів готівки Національного банку України на зберіганні за даними ПК САГО, грн	Фактична наявність запасів готівки у сховищі відокремленого підрозділу/підроз- ділу уповноваженого банку за накладками та ярликами, грн	Приміт- ка
1	2	3	4	5
Усього				

Уповноважена особа
уповноваженого банку _____”
(підпис) (ініціали, прізвище)

У зв’язку з цим додатки 12–28 уважати відповідно додатками 13–29.

У тексті Положення посилання на додатки 12–28 замінити відповідно
посиланнями на додатки 13–29;

5) у додатку 26 слова “Підпис”, “Ім’я” замінити відповідно словами “Особистий підпис”, “Власне ім’я”;

6) назву додатка 29 після слова “банком” доповнити словом “України”.